

Intervju med Bror Svensson 2010-03-03

Intervjuare: Bengt Gabrielsson och Ing-Marie Bertilsson

Bror Svensson är född i Nyhem i Lofferoten 1939. Hans föräldrar hette Einar och Alice Svensson, född Wiik. Alice föräldrar hette Anna och Alfred Wiik. Modern Alice var yngst av 9 syskon och blev den som stannade hemma och hjälpte föräldrarna. Efter giftermålet 1932 bosatte sig Alice och Einar i Alice föräldrahem Nyhem i Lofferoten. 1934 föddes dottern Karin och 1939 föddes sonen Bror.

Fadern Einar arbetade i Stenbrottets kalkbruk. Gården var på 12 tunnland och födde 3 kor, häst och gris. Den låg på Bondehemmets utskift. Stugan i Nyhem var mindre förr och har byggts till mot vägen. Tidigare hade huset spåntak.

Närmaste granne var Hjärpes, där Karl och Elin Andersson bodde. Huset kallades Hjärpes efter en tidigare ägare – Hjärpa-Karl.

Gårdarna i Slöta by hade alla sina torvskiften på Högelids marker nere i Lofferoten. De båda Köparegårdarna, som har sin utfart mot Slöta, räknades också till Lofferoten. Kyrkvägen från Falekvarna gick förbi Bondehemmet mot Dahls och vidare upp mot Slöta. Mjölkskjutsen, som kördes av Albin Hector, gick från Lofferoten till Saleby mejeri.

Bror gick 1-4 klass i Falekvarna skola. Slöjd hade man på andra våning, där det fanns en slöjdsal. Därefter följde folkskola i Karleby för folkskollärare Steffner. Då hade man börjat med skolskjutsar för att skjuta barnen till de olika skolorna i trakten. Det sjunde året gick Bror i Slöta med fröken Claesson som lärare. Konfirmationsläsningen var i Slöta för kyrkoherde Axel Ljungqvist. Bror ”läste fram” 1953. Som avslutning på skolgången gick Bror i skolköket i Åsle höstterminen efter sjunde klassen.

Den sommaren som Bror fyllde 14 år arbetade han i mattväveriet i f.d. mejeriet i Mellomkvarn, som drevs av smålänningen Johan Sandqvist. Då var Bror den ende anställda. Man vävde plasttyger av typ galon och tillverkade även en sorts mattor, som Bror tror kallades sniljematta. Bror hade betalt med 1 krona metern och en bra dag kunde han väva 14-15 meter. Det var bra betalt. Någon semesterersättning utgick inte, i stället blev Bror bjuden på en Stockholmsresa.

Familjen Björndahl började sitt väveri i Herrekvarn.

När Bror var 15 år gammal flyttade familjen till Falköping i samband med att faderns arbete i Stenbrottets kalkbruk tog slut. Föräldrarna hade arrenderat Nyhem och gården gick på auktion för 7.000 kr. Erland i Bondehemmet (bror till Olle och Valter) köpte då tillbaka Nyhem. Erland med familj kom ursprungligen från Örlid.

Fadern började arbeta på Ytong och var med och byggde Ytongs fabrik i Uddagården åren 1955-1956. Det var många kalkarbetare som fick arbete där, sedan det mesta av brytningen upphört i Stenbrottets kalkbruk.

1962 köpte Brors kusin Maj Moqvist med familj Nyhem. 1996 köpte Bror Nyhem. Redan 1979 hade Bror ”återvänt” till Lofferoten genom att börja jaga på markerna i Lofferoten.

De äldsta ställena/torpen i Lofferoten är Björkelund, Nyhem (Wiikes), Soltorp (Hjärpes), Övertorp (Kardells), Loffa, Edins (enligt Bengt G) och Vallentins. Hermans Tilda (Matilda Johansson) bodde i en stuga nära "Vågebris" hus. Hon flyttade 1953. Albin Helsing bodde i stugan vid vägen till Högelid.

Kvarndriften i Loffa och Kinnatomtens kvarnar hade sedan länge upphört när Bror växte upp. Däremot minns han väl hur man körde till Tomtens Kvarn för att mala. Även Pilakvarn var igång.

Bror har en hel del fotografier och kanske även negativ, som hans far tagit med lådkamera. Bror lovade leta fram en del fotografier.

Till våren planerar Bror, Bengt G. och Ing-Marie att göra en vandring i Lofferoten, för att om möjligt märka ut alla gamla boplatser på kartan. Bland annat har Bengt G. uppgift om att det har funnits 4 torpställen vid Dahla backe.